Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Lausunto /2025

20.2.2025

MmV@eduskunta.fi

Asia: U 1/2025 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotukseksi Euroopan Parlamentin ja neuvoston asetukseksi hyvän kauppatavan vastaisista käytännöistä yritysten välisissä suhteissa maataloustuote- ja elintarvikeketjussa annetun direktiivin (EU) 2019/633 täytäntöönpanosta vastaavien valvontaviranomaisten yhteistyöstä

MTK:n lausunto

Yleiset huomiot

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa. Komission asetusehdotuksen tavoitteena on vahvistaa yhteistyötä niiden valvontaviranomaisten välillä, jotka vastaavat hyvän kauppatavan vastaisten käytäntöjen harjoittamista yritysten välisissä suhteissa maataloustuote- ja elintarvikeketjussa. Komission ehdotus tukee toimia, joilla pyritään edistämään elintarvikemarkkinoiden toimivuutta karsimalla epäreiluja kauppatapoja tehokkaasti markkinoilta. MTK pitää komission esittämiä muutoksia tarpeellisina ja valtioneuvoston kantaa hyvin perusteltuna.

MTK pitää Valtioneuvoston tavoin tärkeänä, että hyvän kauppatavan vastaisista käytännöistä yritysten välisissä suhteissa maataloustuote- ja elintarvikeketjussa annetun direktiivin tarkastelua jatketaan ja siihen tehdään tarvittavat muutokset alkutuottajan aseman vahvistamiseksi.

MTK pitää tärkeänä, että elintarvikemarkkinavaltuutetun toimistolla on riittävät resurssit. Toimiston resursseja on päivitettävä vastaamaan lisääntyvien tehtävien edellyttämää tarvetta.

Yksityiskohtaiset huomiot

Vanhentumista koskevat kysymykset

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2403
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2403
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi

Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Lausunto /2025

20.2.2025

MTK ehdottaa Valtioneuvoston kantaa tarkennettavaksi siten, että epäkohdista ilmoittaneiden oikeusturvaa vahvistettaisiin jäsenvaltion rajat-ylittävässä tutkinnassa siten, että toisen jäsenvaltion viranomaisella (asetusehdotuksessa *pyynnön vastaanottanut viranomainen)* olisi ”otto-oikeus” eli oikeus käynnistää oma tutkinta asiassa ja ratkaista asia, jos tutkinnan toisessa jäsenvaltiossa käynnistänyt viranomainen ei suoriutuisi tehtävästä ja rikkomus uhkaisi vanheta siinä toisessa jäsenvaltiossa, johon epäilty rikkomus sijoittuu. Tällainen otto-oikeus voisi koskea esimerkiksi liikesalaisuusrikkomuksia koskevia asioita. Esimerkiksi Suomessa liikesalaisuuslain (595/2018) 13 pykälässä säädetään, että ”*Kiellon tai korjaavien toimenpiteiden määräämistä koskeva kanne on pantava vireille viiden vuoden kuluessa siitä, kun liikesalaisuuden haltija on saanut tiedon liikesalaisuutta loukkaavasta teosta sekä oikeudenloukkaajasta, kuitenkin viimeistään kymmenen vuoden kuluessa loukkauksen tapahtumisesta.”*

Vaihtoehtoisesti rajat ylittävien tapausten käsittelyyn olisi asetettava enimmäiskäsittelyaika, jonka ylittyessä toisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voisi ratkaista asian oman valtionsa voimassa olevien sääntöjen mukaisesti ennen asian vanhenemista. Enimmäiskäsittelyaika tarkoittaisi käytännössä muutostarvetta myös siltä osin, että toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava asettaa toimenpidepyynnöt ”tärkeysjärjestykseen” esimerkiksi niiden yhteiskunnallisen merkittävyyden näkökulmasta. Nykyiseen elintarvikemarkkinalakiin muutos tarkoittaisi sitä, että elintarvikemarkkinavaltuutetulla pitäisi olla mahdollisuus toimia myös muulla tavoin kuin siten, että ensimmäisenä tehty toimenpidepyyntö ratkaistaan ensimmäisenä.

Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten lukumäärä ja resurssit vaihtelevat huomattavasti. Käytännössä edellä kuvattu ongelma voisi syntyä tilanteessa, jossa epäilty rikkomus tapahtuu sellaisessa jäsenvaltiossa, jonka viranomaisen resurssit eivät ole riittävät käsittelemään toimenpidepyyntöjä vaaditussa ajassa.

Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Helsingissä 20.2.2025

Kimmo Tammi
Juristi